

Conferința privind **Viitorul Europei**

PROIECT DE PROCES-VERBAL SUMAR

**Grupul de lucru pentru transformarea digitală, prezidat de dna Elina Valtonen,
parlamentele naționale (Finlanda)/dna Riina Sikkut, parlamentele naționale (Estonia)**

Vineri, 25 martie 2022, 9.00-11.30 și 14.00-16.00

1. Deschiderea reuniunii de către președintă

Președinta a explicat că scopul reuniunii este să se discute și să se analizeze în detaliu fiecare dintre cele cinci proiecte de propuneri, printre care se numărau și un obiectiv general și în măsuri speciale de însoțire, care au fost transmise înainte de reuniune. Aceste propuneri se bazează în principal pe recomandările formulate de grupurile de dezbateri europene și naționale ale cetățenilor; au fost luate în considerare și ideile de pe platforma digitală multilingvă, discuțiile anterioare din grupul de lucru și din sesiunea plenară a conferinței. Președinta a informat că se va pregăti o versiune revizuită a propunerilor pe baza discuțiilor din cadrul grupului de lucru și din plen, pentru a fi discutată mai detaliat de grupul de lucru, care urma să se reunească în două săptămâni.

2. Intervenția purtătorului de cuvânt

Purtătorul de cuvânt al cetățenilor a prezentat pe scurt cele cinci propuneri, care se refereau la cele patru grupuri de chestiuni tratate de Grupul de lucru privind transformarea digitală în activitatea sa, și anume: I. Accesul la infrastructura digitală (1 propunere), II. Competențe digitale care capacitează persoanele (1 propunere), III. O societate digitală sigură și de încredere (2 propuneri) și IV. Inovarea digitală pentru consolidarea economiei (1 propunere). El a sugerat ca pentru fiecare măsură concretă propusă să se precizeze recomandarea pertinentă a cetățenilor pe care se bazează, deoarece acest lucru nu este întotdeauna clar.

3. Prezentarea și discutarea proiectelor de propuneri în vederea prezentării acestora în plen la 26 martie

În discuția care a urmat s-a exprimat un sprijin general pentru propuneri, fiind prezentate numeroase sugestii pentru a le dezvolta și mai mult. Mai mulți membri au evidențiat că evenimentele tragice din Ucraina fac chestiunile tratate în propuneri și mai importante pentru Europa de azi.

Propunerea nr. 1 – Accesul la internet și la serviciile digitale/suveranitatea infrastructurii digitale a UE

În cadrul discuției au fost tratate următoarele chestiuni și au fost formulate următoarele sugestii:

- Trebuie menționat că infrastructura digitală este un factor important care permite răspândirea **vehiculelor electrice și autonome** și, de asemenea, trebuie asigurată coerența cu activitatea altor grupuri de lucru.
- S-a făcut referire la propunerea de **declarație privind drepturile și principiile digitale europene** și la programul de politică „Calea către deceniul digital”. S-a pus în evidență cât sunt de importante accesul necesar la conectivitate și prelucrarea datelor pentru o nouă „societate digitală fără distanță”, în care cetățenii să poată lucra, studia și avea interacțiuni sociale de oriunde.
- S-a accentuat că trebuie asigurat **accesul la infrastructura necesară pentru a produce produse digitale**, cum ar fi echipamentele de calcul, microprocesoarele, stocarea datelor și mobilitatea datelor. Autonomia digitală nu înseamnă o societate închisă, ci mai degrabă exercitarea unui control democratic asupra instrumentelor digitale, independent de acele regiuni ale lumii care nu împărtășesc valorile europene.
- S-a recomandat ca în această propunere să se folosească mai degrabă termenul „**suveranitate digitală**” decât termenii „autonomie” sau „independență”.
- Ar trebui să se pună accentul pe investițiile în **tehnologiile europene**, pentru a consolida sectorul tehnologic european și competitivitatea sa.
- S-a sugerat ca la măsura specială nr. 1 să se facă referire și la „**sustenabilitatea**” infrastructurii.
- Aspectul „**accesibilității prețurilor**” accesului la internet ar trebui să fie, și el, inclus în propunere.
- S-a sugerat să se modifice ordinea măsurilor (1, 2, 6, 5, 7, 4).
- Trebuie să se formuleze mai precis măsura specială nr. 2 în partea referitoare la eliminarea decalajului digital, atât **din perspectiva condițiilor din diferite state membre**, cât și din perspectiva decalajului digital **dintre zonele urbane și cele rural**, unde este cel mai mult nevoie de finanțare.
- Au fost exprimate diferite puncte de vedere față de utilizarea finanțării special alocate, prevăzută la măsura specială nr. 3. Deși unii participanți au sugerat ca aceasta să fie formulată mai precis, s-a considerat, în general, că acesta este un principiu general care se aplică tuturor propunerilor, în toate cazurile, și nu aduce valoare adăugată; s-a susținut mai mult abandonarea acesteia sau formularea ei în mod general.
- S-a cerut să se clarifice sensul exact și domeniul de aplicare al măsurii speciale nr. 6. Președinta a dat un exemplu: dacă o persoană vrea să înființeze o afacere și să interacționeze cu autoritățile, să poată face acest lucru pe cale digitală și să fie îmbunătățit acest proces.
- S-a recomandat să se asigure faptul că propunerea tratează nu numai dreptul de acces, ci și o garanție a accesului efectiv la infrastructura digitală. S-a pus întrebarea dacă ar trebui acoperit și accesul la serviciile de cloud.
- S-a mai sugerat ca la măsura specială nr. 4 să se ia în considerare **concentrarea datelor și monopolurile informaționale**.
- Să se includă egalitatea de acces în propunere și să se extindă măsura specială nr. 5 pentru a include o gamă mai largă de **persoane vulnerabile** și să se consolideze măsura specială nr. 6 pentru a o face mai incluzivă, în special pentru grupurile sociale greu accesibile.
- Să se menționeze rolul regiunilor, de exemplu, atunci când este vorba de finanțare, precum și evitarea dependenței de țări nedemocratice care nu respectă valorile europene și drepturile

omului. Să se menționeze participarea cetățenilor la procesul decizional de la nivel regional, național și european.

- Să se facă referire la principiul **roamingului la prețurile de pe piața națională** atunci când este vorba de tarifele de roaming internaționale.
- Este foarte important și să se asigure faptul că cetățenii au **acces securizat și ușor la servicii publice online**, așa cum o demonstrează foarte clar în prezent nevoile numeroșilor refugiați de război din Ucraina.

Propunerea nr. 2 – Asigurarea faptului că toți cetățenii UE pot beneficia de digitalizare/capacitatea lor cu competențele și oportunitățile digitale necesare

În cadrul discuției au fost tratate următoarele chestiuni și au fost formulate următoarele sugestii:

- Este esențial să se trateze dimensiunea umană a digitalizării, acordând prioritate dezvoltării **competențelor digitale**.
- Să se facă referire mai concret la **instrumentele existente** de îmbunătățire a educației și a formării competențelor și să fie luate drept punct de pornire. Să se clarifice care sunt acțiunile ce fac obiectul măsurii speciale nr. 5 și ce **au fost deja puse în practică** la nivelul UE, pentru a evita suprapunerile.
- Să se menționeze că trebuie respectate **drepturile lucrătorilor de pe platformele online** și responsabilitățile care le revin platformelor în calitate de angajatori, precum și obligația de a informa și consulta lucrătorii înainte de introducerea tehnologiilor digitale care le influențează condițiile de muncă.
- Să se facă referire la asigurarea accesului la limbile minorităților (limba maternă a 10 % din cetățenii UE nu este una dintre limbile oficiale ale UE).
- Să se pună accentul pe **îmbunătățirea competențelor și aptitudinilor digitale în IMM-uri**, pentru a le ajuta să intre în era digitală. Să se menționeze propunerile recente privind micro-certIFICATELE. S-a sugerat să se contopească măsura nr. 1 și măsura nr. 5.
- Să se clarifice că educația și formarea digitală ar trebui să fie compatibile cu **dezvoltarea sănătoasă a grupurilor vulnerabile**, în special a copiilor (măsura specială nr. 1). Să se trateze explicit decalajul de gen în propunere. Să se recunoască că accesul la internet este un drept al omului.
- Să se facă referire în mai mare măsură la nevoile **grupurilor vulnerabile**, inclusiv, de exemplu, la nevoile refugiaților. Să se evidențieze importanța pe care o are formarea pentru cadrele didactice și administrațiile publice.
- Să se clarifice sensul referirii la certificarea UE în școli.
- Referirile la persoanele în vârstă ar putea fi îmbinate într-o singură măsură specială pentru a le acorda o mai mare vizibilitate și ar putea viza toate categoriile de persoane vulnerabile.

Propunerea nr. 3 – Îmbunătățirea securității cibernetice, combaterea conținutului ilegal, a criminalității cibernetice și a dezinformării

În cadrul discuției au fost tratate următoarele chestiuni și au fost formulate următoarele sugestii:

- Să se clarifice **rolul și capacitățile Europol/ale Centrului european de combatere a criminalității informatice** (menționate la măsura specială nr. 1).

- Trebuie să fie consolidate mai mult instituțiile europene, de exemplu, ENISA, pentru a proteja cetățenii de atacuri cibernetice. Să se treacă de la **abordarea reactivă la abordarea proactivă**.
- Relația dintre cetățeni și platformele de comunicare socială a fost considerată esențială pentru a evita ca percepția oamenilor asupra realității să fie denaturată de propagandă și **dezinformare**, menținând totodată deschiderea societății și valorile democratice. Au fost menționate propuneri referitoare la actul legislativ privind serviciile digitale și la actul legislativ privind piețele digitale care tratează responsabilitățile platformelor foarte mari.
- În ceea ce privește acțiunile speciale nr. 4 și 5, s-a pus întrebarea dacă este rezonabil să se aștepte ca algoritmi să poată fi folosiți pentru a evalua credibilitatea informațiilor sau ca o platformă să poată evalua fiabil alte surse de informații nepărtinitor și fără cenzură?
- Este important să se mențină o **abordare centrată pe factorul uman**, care să încredințeze în continuare oamenilor controlul proceselor decizionale în care sunt implicați algoritmi
- Să se menționeze și aplicarea sancțiunilor (măsura specială nr. 2), discursul de incitare la ură (măsurile speciale nr. 3 și 4). Să se pună în evidență mai degrabă rolul sensibilizării și al coordonării în combaterea dezinformării decât să se recurgă la platforme și algoritmi pentru a evalua credibilitatea surselor de informații.
- Trebuie să se acorde mai multă atenție **apărării cibernetice**, având în vedere **atacul Rusiei asupra Ucrainei** sau recente atacuri asupra sistemelor de sănătate. Europa ar trebui să investească în propria infrastructură, inclusiv în **apărarea digitală**, pentru a se apăra de atacuri și de conținuturile ilegale. Măsurile specifice ar trebui să **se axeze pe mai buna punere în aplicare a legislației existente**, deoarece unele propuneri sunt deja consacrate în legislația UE.
- Să se facă referiri la **centrele și autoritățile locale și regionale în domeniul securității cibernetice** și la rolul acestora.
- Propunerea ar trebui să trateze utilizările datelor și ale algoritmilor care amenință drepturile fundamentale ale lucrătorilor.
- Să se facă trimitere la necesitatea de a evita efectele negative (inclusiv asupra sănătății) ale controalelor și verificărilor digitale discrete de la locul de muncă și să se solicite un acord colectiv și/sau consimțământul în cunoștință de cauză al lucrătorilor. Utilizarea algoritmilor pentru a lua decizii cu privire la aspecte legate de ocuparea forței de muncă nu ar trebui să submineze drepturile lucrătorilor.

Propunerea nr. 4 – O mai bună sensibilizare a populației la normele de protecție a datelor existente (RGPD) și punerea în aplicare și asigurarea respectării lor cu mai multă eficiență

În cadrul discuției au fost tratate următoarele chestiuni și au fost formulate următoarele sugestii:

- S-a recomandat cu tărie să se explice mai bine RGPD/consimțământul în cunoștință de cauză, să fie redactate redactat într-un **limbaj mai clar** și armonizate în mai mare măsură întreaga UE.
- S-a observat că majoritatea măsurilor se referă la **obligațiile legale care sunt în vigoare și că ar trebui să pus mai mult accentul pe punerea în aplicare și asigurarea respectării**.
- Ar trebui să existe o anumită perioadă după care datele cu caracter personal să fie șterse.
- Să se explice referirea la „cursuri obligatorii” de la măsura specială nr. 3.

- În ceea ce privește măsura specială nr. 8, este nevoie de prudență pentru a se asigura că **costurile certificării conformității cu RGPD** la care se făcea referire nu au provocat ieșirea IMM-urilor de pe piață și nu au redus opțiunile consumatorilor.
- La măsura specială nr. 9 a trebuit să se clarifice este rolul agenției paneuropene independente propuse, având în vedere **funcțiile existente ale Autorității Europene pentru Protecția Datelor și ale agențiilor naționale** în acest domeniu.
- A trebui să se clarifice mai mult și referirea la „limitarea operațiunilor companiilor” de la măsura specială nr. 9.

Propunerea nr. 5 – Măsuri de digitalizare care să consolideze economia/abordarea centrată pe factorul uman

În cadrul discuției au fost tratate următoarele chestiuni și au fost formulate următoarele sugestii:

- S-a exprimat ideea că propunerea nr. 5 trebuie să aibă **obiective mai ambițioase**, dacă dorim ca Europa să fie **lider mondial în domeniile conectivității digitale, responsabilității sociale și sustenabilității economice și sociale** și să realizăm obiectivele Pactului verde.
- Să se menționeze că este nevoie de **echipamente ergonomice** pentru telemuncă.
- Trebuie să de dea mai multă importanță supravegherii de către oameni a proceselor decizionale la care participă inteligența artificială.
- Să se facă referire și la principiul „digitalul înainte de toate”, acesta fiind un principiu valabil în întreaga UE. Tabloul de bord al măsurii speciale nr. 4 ar putea fi extins la serviciile publice din UE, nu doar la întreprinderi.
- Referirea la **identificarea digitală europeană** de la măsura specială nr. 8 ar trebui introdusă mai sus pe lista măsurilor speciale.
- La măsura specială nr. 5 să se facă referire la centrele de inovare digitală existente și la integrarea altor rețele în aceste centre pentru a informa mai bine IMM-urile.
- Digitalizarea procedurilor prin care IMM-urile pot să își desfășoare activitatea în UE și ajutarea start-up-urilor să își reducă dependențele tehnologice.
- În titlul propunerii, **să se pună accentul pe echitate**, de exemplu, pe ideea de a întări economia echitabil. La măsura specială nr. 2, să se facă referire la responsabilitatea socială și la **„dreptul de a se deconecta”**. Să se facă referire la interzicerea evaluării comportamentului social prevăzută de Legea privind inteligența artificială. Să se menționeze și punerea în continuare la dispoziție a informațiilor în formă analogică atunci când cetățenii au încă nevoie de acest lucru.
- În contextul dezinformării, ar trebui să se facă referire la **consecințele negative ale recenziilor și evaluărilor false de pe platformele de comunicare socială**. Ar trebui să se aibă în vedere instituirea unui sistem european de plăți pentru promovarea inovării și creșterii digitale.
- În ceea ce privește măsura specială nr. 7, **software-urile cu sursă deschisă ar trebui să fie folosite și în educație** și formare, pentru a permite o tranziție lină către mediul de lucru.
- Să se facă referire și la impozitarea corectă a economiei digitale în întreaga UE, la acordarea de **finanțare specială pentru software-urile cu sursă deschisă** și la reglementările menite să combată precaritatea locurilor de muncă ale lucrătorilor de pe platformele online și faptul că aceștia duc lipsă de protecție socială.

- Aceleași garanții de securitate și confidențialitate care consacără valorile europene într-o manieră centrată pe om ar trebui să se aplice și în universul digital, și în universul fizic. În acest context este foarte importantă propunerea de a actualiza cadrul european privind identitatea digitală.

La sfârșitul dezbaterii, președinta a întrebat dacă membrii doresc să discute impresia că nu există obiective ambițioase, adăugându-se un text scurt la documentul care prezintă o viziune a Europei ca societate digitală, care se ghidează după o abordare centrată pe factorul uman și dorește să fie un lider mondial în era digitală. Președinta a mai întrebat dacă membrii sunt de acord ca documentul să trateze situația din Ucraina și necesitatea de a se concentra mai mult pe apărarea cibernetică și pe protejarea de dezinformare. Participanții la reuniune și-au exprimat sprijinul larg pentru ambele sugestii. S-a recunoscut îndeosebi că este imposibil să nu se dea atenție evenimentelor care s-au produs în ultima lună în Ucraina și că trebuie să se facă o declarație clară, având în vedere mai cu seamă impactul acestor evenimente asupra Europei în ansamblu. Trebuie să se acorde o atenție deosebită modului în care se poate face față consecințelor pe termen lung ale confiscării de informații cu caracter personal într-un conflict armat și ale folosirii ilegale a acestor date în viitor. Aceasta este o problemă care va persista chiar și după încetarea ostilităților.

4. Închiderea reuniunii de către președintă

Președinta a afirmat că la reuniunea în plen de a doua zi va avea loc o prezentare a liniilor generale ale propunerilor și a măsurilor speciale prevăzute de acestea. Urma să se elaboreze un proiect revizuit al propunerilor care să țină seama de contribuțiile aduse în reuniune, pentru a le discuta mai departe la următoarea reuniune a grupului de lucru care urma să aibă loc în două săptămâni.